

ОРГАНІЗАЦІЯ ІМПОРТУ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН ТОРГОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Мірошніченко Т.Ю.

Україна, м.Запоріжжя, ЗНУ

В статті охарактеризовано динаміку росту ринку засобів захисту рослин(ЗЗР), перелічено основних іноземних і вітчизняних виробників ЗЗР.

В умовах стрімкого росту науково-технічного прогресу, глобалізації міжнародної економіки розширюються, інтенсифікуються та поглиблюються економічні зв'язки між суб'єктами світового господарства на галузевому, регіональному, організаційному рівнях. І тому дуже важливо, щоб фірма, як самостійний суб'єкт господарювання, була в змозі пристосуватися до існуючих умов на ринку і організувати свою зовнішньоекономічну діяльність таким чином, щоб отримувати стабільний прибуток, задовольняти інтереси споживачів у повному обсязі і мати визнання на міжнародній арені.

Торгові фірми організують свою зовнішньоекономічну діяльність переважно у такий спосіб: закупають засоби захисту рослин у провідних світових виробників (так як власне виробництво не є доцільним із-за моральної і технічної відсталості), а потім реалізують їх на внутрішніх ринках. Таким чином торгова організація отримує визнання на внутрішньому ринку завдяки конкурентоспроможній і ефективній продукції, а також напрацьовує певну клієнтську базу з-поміж фермерських господарств та індивідуальних аграріїв, приватних підприємців, що займаються збутом сільськогосподарських продуктів та техніки.

Кожна компанія-виробник представляє свої унікальні засоби захисту рослин, які можна згрупувати у такі тематичні групи:

1. Гербіциди (захист рослин проти бур'янів) .
2. Інсектициди (захист проти шкідливих комах).
3. Фунгіциди (захист від грибків).
4. Десиканти (стимулятори росту).
5. Протруйники насіння.

Нині на український ринок свою продукцію поставляють майже 20 компаній зі Швейцарії, Німеччини, Сполучених Штатів Америки, Франції, Іспанії, Японії (таблиця 1).

Таблиця 1. Агрохімічний бізнес найбільших світових виробників засобів захисту рослин на 2005 рік

Компанія-виробник	Товарообіг в млн. євро
Bayer CropScience	5588
Syngenta	5066
BASF	3226
Monsanto	2365
DUPONT	1625
DOW AgroScience	1200
SUMITOMO	1150
Nufarm	638
FMC	552

Розповсюдження засобів захисту рослин на території України здійснюють понад 100 дистриб'юторів. Всього ж продажем засобів захисту рослин (тобто мають дозвіл) займаються близько 1500 фірм, як відомо, така кількість дрібних торговців призводить до неконтрольного розповсюдження підробок, відрізнити які можна лише в лабораторних умовах. В результаті на поля потрапляють низько - ефективні препарати з недопущеним вмістом шкідливих для організму людини речовин.

Ринок засобів захисту рослин, незважаючи на хронічні складності в сільському господарстві, почав зростати у 2000 році і порівняно з 2004 роком виріс на 28% у грошовому виразі. Проте, якщо порівнювати використання препаратів-засобів захисту рослин в Україні з кінцем 80-х років минулого століття, то сьогодні обсяги використання скоротилися в середньому в 3 рази (таблиця 2).

Таблиця 2. Динаміка росту ринку ЗЗР в Україні

Рік	Об'єм (млн. доларів США)
1995	110
1996	109,7
1997	140
1998	132,2
1999	45,4
2000	53
2001	98,1
2002	99,3
2003	115,6
2004	126,8

Якщо ж подивитися на причини росту ринку в 2005 році, то їх декілька:

- 1) продовжується зростання використання гербіцидів на просапних культурах, особливо на площах цукрових буряків, що, в свою чергу, обумовлено подорожчанням вартості робочої сили;
- 2) погодні умови (м'яка зима та прохолодна весна сприяють розвитку хвороб, особливо на полях зернових культур);
- 3) продовжується тенденція інтенсифікації виробництва основних культур, елементом якої є інтенсивне використання засобів захисту рослин.

На сьогодні більшість постачальників агрохімікатів, котрі називають себе «вітчизняними виробниками» та продають препарати з «красивими українськими» назвами, на практиці виявляються постачальниками препаратів китайського виробництва. Справжніх українських виробників дуже мало, і вони, здебільшого, випускають старі препарати, такі, як ДНОК, мідний купорос, гексахлоран, Бі-58, сірка, ТМТД, амінну та натрієву солі 2, 4 Д і т.д. (таблиця 3)

Таблиця 3 Виробництво ЗЗР на вітчизняних заводах, тис. тон

Хімічне підприємство	2004 рік	2005 рік
1.Первомайське ДП «Хімпром» (Харківська обл.)	778,0	1343,0
2. Роздільське ДГХП «Сірка» (Львівська обл.)	0,0	812,0
3. Одеське ВАТ «Олімп Круг»	2151,0	2785,0
4. Сакський державний хімічний завод (АРК)	200,0	228,9
5. ДП «Смоли» м.Дніпродзержинськ	292,0	928,0
6. ВАТ «Красхім-Краситель» м.Рубіжне (Луганська обл.)	173,0	0,0
7. Черкаський державний завод хімреактивів	0,0	86,0
8. Запорізький коксохімічний завод	320,4	660,9
Разом	3914,4	6843,8

На розробку, випробовування та введення у виробництво лише одного агрохімікату йде 8-10 років та 150-180 млн. доларів США. Щороку світові лідери з виробництва засобів захисту рослин втрачають близько 3 млн. доларів на дослідження і розробку нових препаратів, і ще 300 млн. на те, щоб проінформувати споживача про технології їх використання. На цьому часто спекулюють фальсифікатори препаратів.

Отже, основною проблемою як імпортерів, так і споживачів, і держави в цілому є країна-походження пестицидів, і відповідно, їх якість. Природно, що вживання

підробок шкодить як споживачеві, так і виробникам, чия репутація страждає у зв'язку з порушенням прав інтелектуальної власності. Страждає і українська економіка, яка «недоотримує» у державний бюджет щорічно 20-30 мільйонів гривень, і репутація України на міжнародній арені.

Перелік посилань

1. Саллі В.І. *Основи ЗЕД: Навч. Пос.* – К.: ВД «Професіонал», 2003. –С. 6-19.
2. Корчинська О.А. *Ринок ЗЗР в Україні // Економіка АПК, 2003. - №4. – С.113-116, С. 124-128.*
3. Маскімова Л. *Об'єктивно про ЗЗР: погляд постачальника // Агрперспектива, 2006. - №4. – С.26-29.*
4. Данілочкіна О. *Формування та функціонування ринку засобів захисту рослин // Агрперспектива, 2006. - №5. – С.20-23.*